

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2015

Finance Think е единствената истражувачка организација во Македонија којашто се стекна со логото HR Excellence in Research, што претставува форма на акредитација од страна на Европската Комисија.

180 %

организациски раст според приходи

25 %

повеќе публикувани производи

138 %

повисоко целно влијание

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

За Finance Think

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики, основан во 2012 година, со цел да ја намали сиромаштијата, да ги зајакне макроекономските политики и да ја унапреди финансиската стабилност.

ПРОГРАМСКИ ОБЛАСТИ

Во насока на остварување на мисијата и визијата, фокусот на работа е врз три програмски области, од кои првата се смета за носечка:

Развојна економија: сиромаштија, социјална, доходна, родова, возрастна и етничка нееднаквост, невработеност, пристап до образование и здравствени услуги, регулаторно окружување, структурни реформи.

Макроекономија: економски раст, инвестиции, монетарна, фискална, надворешно-трговска и девизна политика.

Финансиски систем: развиеност на банкарскиот, осигурителниот, пензискиот и другите финансиски под-системи, оценка на ризиците и отпорноста на шокови на финансискиот систем, регионална и глобална финансиска интеграција.

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Finance Think е воден од следниве принципи и вредности:

- ◇ Истражувачката агенда е поврзана и интегрирана со мисијатата на институтот, а истражувачите се усогласени со стратешките цели.

економските процеси.

- ◇ Истражувачите се фокусираат врз истражувањата за доброто на човештвото и за проширување на границите на научните знаења, додека ја уживаат слободата на мислата и изразувањето.
- ◇ Институтот обезбедува колегијална и негувана истражувачка средина,

Мисијата на Институтот се остварува преку економски истражувања, советување и препораки за економските политики и поттикнување критичка дебата за економските процеси.

- ◇ Истражувањата се применети, иновативни, ориентирани кон политиките и со висок квалитет.
- ◇ Истражувањата се интердисциплинарни и колаборативни.
- ◇ Наодите од истражувањата се дисеминираат со цел подобрување на разбирањето на јавноста за

признавање на сите истражувачи како професионалци, и не врши каков било вид дискриминација.

- ◇ Политиките и постапките на институтот се транспарентни.
- ◇ Оценката на активностите на институтот е постојана и транспарентна.

Драги читатели,

Во Finance Think поминавме низ возбудлива година. Вградувањето квалитет во се` што како производ испорачуваме до носителите на политиките, целните групи, останатите засегнати страни и до јавноста, остана врвен императив на нашето работење. Палетата на производи за застапување ја зголемивме со ФТ Став и Видео продукти, со цел да изразиме брза и моментална реакција за дневните потези на економските политики и да допреме до сите целни групи на пристапен начин, соодветно. Заедно со веќе постојните публикации, овие два нови производа создадоа импакт којшто се проценува повеќе од двојно поголем споредено со претходната година.

Во 2015 година, прашањата за сиромаштијата, доходните и родовите нееднакости, миграцијата и дознаките, како и макроекономските политики и фискалната транспарентност и одговорност останаа централни во нашата аналитичка работа. Ставовите, наодите и резултатите беа основно ткиво на напорите да ја зајакнеме економската дебата. Дел од истражувачките напори, особено оние со фокус врз економското јакнење на крушевските жени, пак, беа фокусирани директно врз целните групи. Сите тие доведоа до поместувања во политиките и подобрувања на витални индикатори кај целните групи, што е и наша примарна цел.

Во 2015 изградивме и посилен и повешт тим, посилна и поголема мрежа од економски експерти, граѓански организации и носители на политики. Го зајакнавме нашето присуство на домашната сцена, но и на регионално и глобано ниво. Создадените партнерства ќе продуцираат и нова вредност за Finance Think во претстојниот период.

Уживајте во читањето на овој Годишен извештај.

***Принципите од
Европската повелба за
истражувачи ја водеа
работата на Finance Think
и го трасираа неговиот
раст и во 2015 година.
Советите и искуствата
од Think Tank Fund -
Будимпешта беа клучен
инпут во истата насока.***

Благица Петрески,
Главен економист

“Нашата визија е да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.”

М-р Благица Петрески

Главен економист - Извршен директор

Благица е истражувач во областа на економскиот развј и банките, залагач за подобри економски политики и интензивен советник на политиките. Благица ја доби Наградата за млад истражувач на годината доделена од Народната банка на Македонија, како и Наградата за најдобар труд во областа на ризици и осигурување од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Благица ги води, координира и организира дневните активности на Finance Think, истовремено значајно придонесувајќи за стратемското планирање и лидерство на тинк тенкот.

М-р Деспина Туманоска

Програмски координатор

Деспина магистрираше на Универзитетот Американ Колеџ Скопје во областа на финансиите и банкарството и на Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје во областа на финансискиот менаџмент. Нејзиниот интерес вклучува макроекономија и применето економско моделирање на временски серии и панел податоци. Во 2012 година, таа ја доби Годишната награда за млад истражувач доделена од Народната банка на Република Македонија. Во Finance Think, Деспина ја координира програмата Развојна економија.

М-р Иван В`чков

Економски аналитичар

Иван се придружи на Finance Think во октомври 2015. Тој дипломираше на Универзитетот од Оулу, Финска во областа на финансиите и на Универзитетот од Велс – Институт, Кардиф, во областа на управувањето со агробизнис. Неговите интереси се во областите на макроекономијата, финансиските пазари и финансиските инструменти. Тој е член на Финската асоцијација на дипломци од бизнис школи. Во Finance Think, Иван работи на прашања сврзани со фискалната транспарентност, дознаките и родовиот јаз во платите.

М-р Тереза Кочовска

Организациски координатор

Тереза е магистер по Финансии од Универзитетот Американ Колеџ Скопје. Таа се придружи на Finance Think најпрво како практикант во февруари 2015, а потоа и како помлад економски аналитичар од мај 2015. Во Finance Think, Тереза е одговорна за организациски, финансиски и административни прашања. Во дел од своето работно време, таа се занимава и со прибирање квалитативни податоци преку различни инструменти и визуелизација во областите на работа на институтот.

Проекти

Проектите на Finance Think се поделени во три групи: Основни истражувања, Истражување во движење и Организациски развој.

ОСНОВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Унапредување на активното вклучување на маргинализираните лица исклучени од пазарот на труд

Целта на проектот е да се зголеми активацијата на лицата кај кои постои ризик од социјално исклучување од пазарот на трудот, преку подобрување на нивните вештини, образование, обука и олеснување на нивната целосна интеграција во општеството и пазарот на трудот.

Проектот започна во средината на декември 2015, а активностите ќе започат во 2016 година.

Партнер: Центар за грижа на деца и семејства (КМОП) – Атина, Грција

2. „Heroes and She-roles“: Знаења за анализа и застапување на еднакви плаќања на жените и мајките во Македонија (SHE-ROES)

Целта на овој проектот е да ги измери родовиот и мајчинскиот

јаз во платите и да застапува решенија за овие јазови.

Проектот отпочна со работна средба помеѓу Finance Think и Виенскиот институт за меѓународни економски студии на 21-22 декември во Виена, Австрија. Средбата опфати работилница за формите низ кои Виенскиот институт ќе го пренесува знаењето и вештините врз Finance Think во текот на 2016 година.

Најголем дел од проектните активности спаѓаат во групата на основни истражувања.

Партнер: Виенски институт за меѓународни економски студии, Виена, Австрија

3. FISCAST: Градење капацитет и алатки за фискална одговорност, одржливост и транспарентност во Македонија

Целта на проектот е двојна: прво, да се подобри капацитетот на граѓанското општество и медиумите да придонесат за економскиот дијалог во земјата, врз основа на докази, овозможувајќи повеќе партиципативно и транспарентно креирање на политиките, со силен фокус врз фискалните политики; и второ, да се зголеми свеста на јавноста за процесот на трошењето на јавните пари.

Прашањата од развојната економија се носечки столб.

Во текот на октомври беше формирана мрежата ФИСКАСТ-НЕТ, составена од економски експерти, локални граѓански организации и новинари од економските редакции во печатени или електронски медиуми во земјава. Во ноември беа реализирани работилници за идентификување политики што вклучуваат трошење јавни пари и кост-бенефит анализа.

Пет тимови, составени од по две локални граѓански организации и еден економски експерт во улога на ментор, по пат на ре-грантирање, се поддржани во изработката на кост-бенефит анализа на јавна политика. Покрај нив, доделени се уште четири грантови на организации кои аплицираа на јавниот повик што Finance Think го распиша во декември. Финалните анализи и резултати ќе бидат готови во 2016.

4. Дали мајчинството објаснува дел од родовиот јаз во платите во Македонија?

Целта на ова истражување е да го

оцени придонесот на мајчинскиот јаз во родовиот јаз во платите во Македонија, по разгледување на карактеристиките на работниците и селективната пристрасност на пазарот на трудот, за делот од населението во доба на одгледување деца.

Анализата која се одвиваше низ годината заврши со продуцирање студија која на крајот од годината беше поднесена за публикување во меѓународно рецензирано списание.

5. Миграцијата како социјална заштита: Анализа на македонски, српски и албански семејства што примаат дознаки

Целта на истражувањето е да се испита дали дознаките испратени во Македонија, Албанија и Србија служат како социјална заштита за оставените членови на домаќинството. Анализираме дали и како дознаките влијаат врз социјалната состојба на домаќинството, опишана преку индекс составен од доходот/примањата, работниот статус, исраната, здравјето и условите на домувањето.

Во текот на 2015 година беше развиен индексот за социјална ранливост и економетрискиот модел што ја испита врска помеѓу дознаките и социјалната ранливост во сите три земји поединечно. Прелиминарните резултати од оваа анализа беа презентирани на тркалезна маса што се одржа на 10 јуни во Скопје. Покрај тоа, во периодот октомври-ноември, започнаа активности поврзани со длабински интервјуа на 20 испитаници,

приматели на дознаки, за квалитативните аспекти на поврзаноста помеѓу дознаките и социјалната ранливост.

6. Симулација на ваучер систем за социјална заштита на социјално ранливи индивидуални приматели на дознаки во Македонија

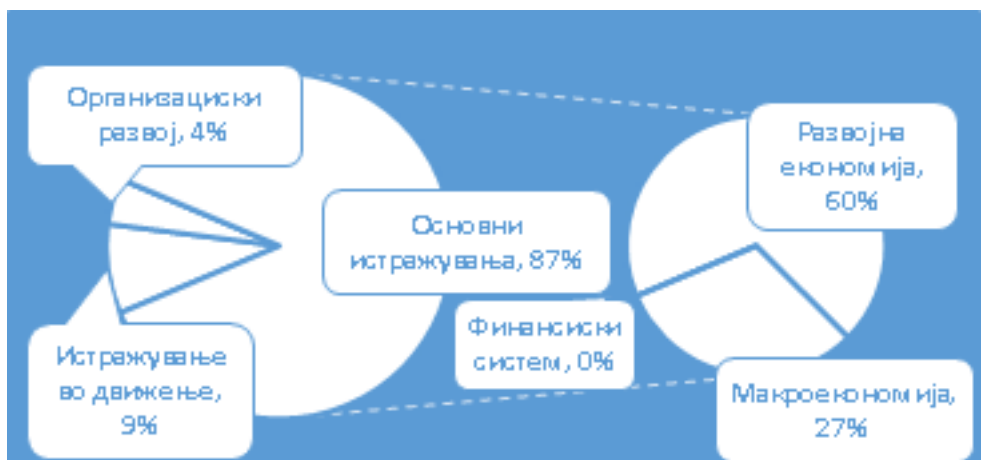
Целта на истражувањето е да се развие симулација на потенцијален ваучер систем за социјална заштита на индивидуални членови на домаќинството што прима дознаки во Македонија.

Во текот на 2015 беше конструиран ваучер систем кој би им овозможил социјална заштита на примателите на дознаки доколку тие исполнат неколку правила на ваучерот. Симулацијата на ефектите од ваучерот докажа дека ваучерот би ја намалил веројатноста за лошо здравје и висока сиромаштија.

7. Анализа на родовиот јаз во платите

Целта на ова истражување е да се испита дали родовиот јаз во вработувањето може да го објасни родовиот јаз во платите и да развие веб-базирана развојна алатка за да се справи со родовата нееднаквост во платите во Македонија.

Во текот на 2015, Finance Think го заврши овој проект со комплетирање на веб платформата www.edplako.mk, која стана целосно функционална. Во текот на годината, продолжија напорите за нејзино промовирање меѓу компаниите.

ИСТРАЖУВАЊА ВО ДВИЖЕЊЕ

1. Поттикнување самоодржливост на жените преку вградување традиционални вредности во алтернативни туристички атракции во Крушево

Целта на проектот е да ја подобри самоодржливоста на жените преку развивање алтернативни туристички атракции од нивните вештини за традиционално, домашно и еколошко производство: везови, плетеници, мармалади од диво овошје, кори и тарана, природен чај и слично.

На 26 и 27 декември, во Крушево, беше спроведена првата активност во рамки на овој проект, работилница за економско јакнење на жените преку развој на алтернативни туристички дестинации во Крушево. На обуката учествуваа 20 жени од Крушево, кои имаа можност да се запознаат со целите и активностите на проектот, основните елементи за развој на алтернативен туризам, креативно размислување и презентациски вештини.

2. Негување на придонесот на Фридман во либералната мисла

Целта на овој проект е да ја промовира либералната мисла на Милтон Фридман.

Овогодинашниот настан беше во чест на 103. роденден на Милтон Фридман. Finance Think го прослави преку неформална коктел забава и дебата на тема за економскиот либерализам.

3. Зајакнување на жените во Крушево преку мини здружување за продажба и промоција на традиционални производи

Целта на овој проект е да се подобри животниот стандард и социјалната вклученост, и да се намали сиромаштијата во Крушево, преку здружување (мини-кластеринг) на жените за производство и продажба на домашни, традиционални, еколошки производи.

Во текот на 2015 беше формирано здружението „Крушевска жена“, брендот „Домашно е, од Крушево е“ и интернет платформата www.odkrusevo.mk. На многубројните работни средби со учесничките во проектот, се разговараше за активностите, начинот на функционирање на здружението и интернет платформата, и се правеа подготовки за крајниот настан во рамки на проектот. Саемот на домашни, традиционални и еколошки производи, што се одржа на 26 јули во Крушево. Саемот го посетија голем број домашни и странски туристи кои имаа можност да вкусат или да купат производи што ги произведуваат крушевските жени. Со тоа, проектот успешно заврши.

4. Визуелизација на родовиот јаз во платите во Македонија: Демистификација на платите и застапување за намалување на јазот

Целта на овој проект е да се подигне свеста за родовата дискриминација во платите во Македонија.

Годинава беше изградена интернет платформата www.edplako.mk, каде се визуелизирани податоци од истражувањето „Анализа на родовиот јаз во платите кога жените се високо неактивни: Докази од повторени импутации со македонски податоци“. Покрај тоа, дизајнирани беа и летоци за промоција на оваа интернет алатка, што беа дисеминирани преку месечниот магазин „Економија и бизнис“, како и директно меѓу граѓаните на Скопје, на 8 март годинава.

ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ

1. Економско истражување денес за подобри политики утре

Целта на овој проект е да го изгради капацитетот на институтот за поддршка на носителите на економските политики да носат кредибилни одлуки, врз основа на наоди од истражувања и аргументи базирани на квантификација, како и да ја подигне дебатата во општеството за економските процеси и реформи.

За време на дванаесетте месеци од институционалната поддршка, Finance Think растеше и во квалитет и во квантитет. Благодарение на грантот, но и на други проектни грантови, вкупниот број вработени со полно време е четири, и неколкумина надворешни соработници.

Во делот на пристапот до фондови, грантот ја поддржа стратегијата на диверзификација: тематска и географска. Во текот на 2015 година беа подготвени девет проектни предлози, од кои пет имаа позитивен исход, три негативен, а резултатот од една се чека.

Институционалното финансирање беше клучно и за квалитативниот раст. Бројот и квалитетот на редовните и повремени публикации значајно се зголеми, со додавање нови тематски секции и дистрибуција до поширок круг засегнати страни. Реформулација на блогот „Економски разговори“ ја подигна читаноста и пристапноста на ставовите и мислењата на институтот. Годишната панел дебата и тркалезните маси овозможија директна комуникација со носителите на политиките и форум за артикулирање на различни мислења во доменот на економската дебата во Македонија. Квалитативниот раст беше поттикнат и од градењето капацитети кај целните групи преку различни форми на работилници, обуки и форуми.

Организацискиот развој во 2015 беше фокусиран врз внатрешниот раст и управување, истражувачките вештини и алатки и комуникацијата.

Аналитички и истражувачки публикации како форма на застапување

Врз основата на своите економски анализи, истражувања и следење на економските активности, Finance Think продуцираше редовни и повремени публикации.

РЕДОВНИ ПУБЛИКАЦИИ

Макроекономски монитор е редовна публикација која се објавува квартално и ја набљудува македонската економија преку бројки, со нагласна прогнозирачка компонента. Публикувани се 14 изданија, од кои четири во 2015 година.

Графометрикс е редовна публикација на Finance Think што содржи важни тековни информации за домашната, регионалната и светската економија претставени низ графички прикази. Публикувани се четири изданија во текот на 2015 година.

Индексот за идна економска активност е редовна публикација и се објавува месечно во магазинот Економија и Бизнис. Индексот ја прогнозира економската активност врз основа на комбинирање индикатори за коишто се смета дека и претходат на економската активност со време на прогнозирање од околу шест месеци напред.

Индексот за финансиска стабилност на банкарскиот систем е редовна публикација и се објавува квартално. Целта на индексот е да ја мери тековната стабилност на банкарскиот систем и да прави споредба на стабилноста во однос на претходните периоди. Индексот ги вклучува главните ризици: адекватност на капиталот, квалитет на

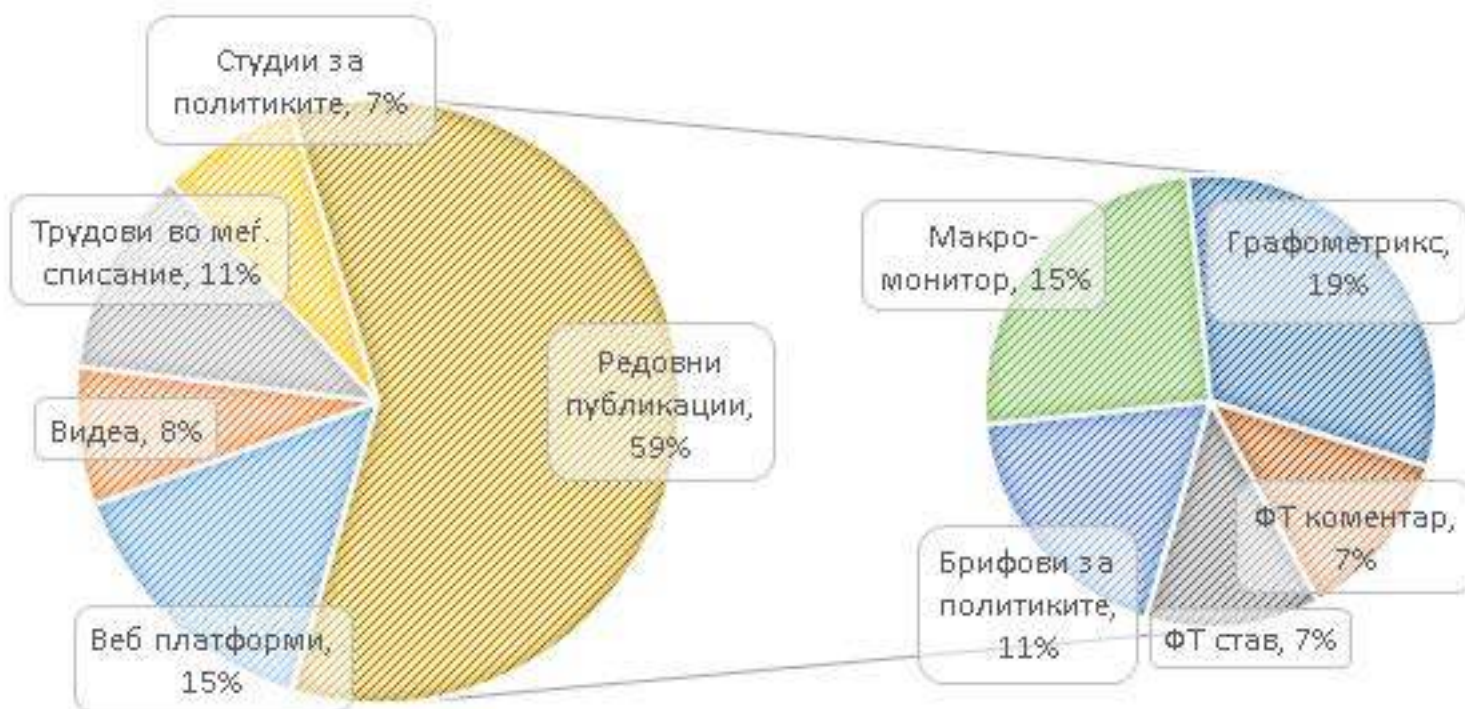
актива, профитабилност, каматен и ликвидносен ризик.

Во текот на 2015 година, Finance Think премина на пософистициран метод на објавување на двата индекса, преку интерактивни мапи вградени во основната интернет страница.

Во 2015 година, ФТ Коментар беше публикацијата со најголемо влијание.

ПОВРЕМЕНИ ПУБЛИКАЦИИ

Брифовите за политиките се производ на целокупната работа на институтот и произлегуваат од активностите како: проекти, кратки анализи, објавени статии, тркалезни маси и слично. Тие интензивно се комуницираат со засегнатите страни, преку испраќање до релевантните владини агенции или презентирање на заеднички состаноци и средби, и се објавуваат на комуникациските платформи на институтот. Во 2015 година публикувани се следниве брифови за политиките:

- ◇ Локален развој или тековна потрошувачка: За која намена се трошат општинските пари?
- ◇ Зошто жените се помалку платени од мажите во Македонија?
- ◇ Економско зајакнување на жените преку мини здружување на индивидуални производители.

Бројот на публикации се зголеми за 25%

ФТ Коментар содржи прв и кондензиран коментар на стратешки документи, акциски планови, извештаи и изјави лифурвани од страна на разни институционални играчи: Владата и нејзините агенции, Европската комисија, ММФ, Светската банка и другите регионални и меѓународни финансиски и економски организации; за прашања што спаѓаат во работниот

домен за Finance Think и се сврзани со Македонија. Во 2015, публикувани се четири изданија:

- ◇ ФТ Коментар бр. 5 на Извештајот на Standard and Poor's за рејтингот на Република Македонија, 17 април 2015
- ◇ ФТ Коментар бр. 6 на политичката криза во Македонија и нејзините импликации врз економијата, 18 мај 2015
- ◇ ФТ Коментар бр. 7 на Соопштението од консултациите на Извршниот борд на ММФ за Членот IV – 2015, 28 август 2015
- ◇ ФТ Коментар бр. 8 на економскиот дел од ЕУ Извештајот за напредокот на Република Македонија 2015, 10 ноември 2015

Студии за политиките. Во текот на 2015 година беа објавени следните студии за политиките:

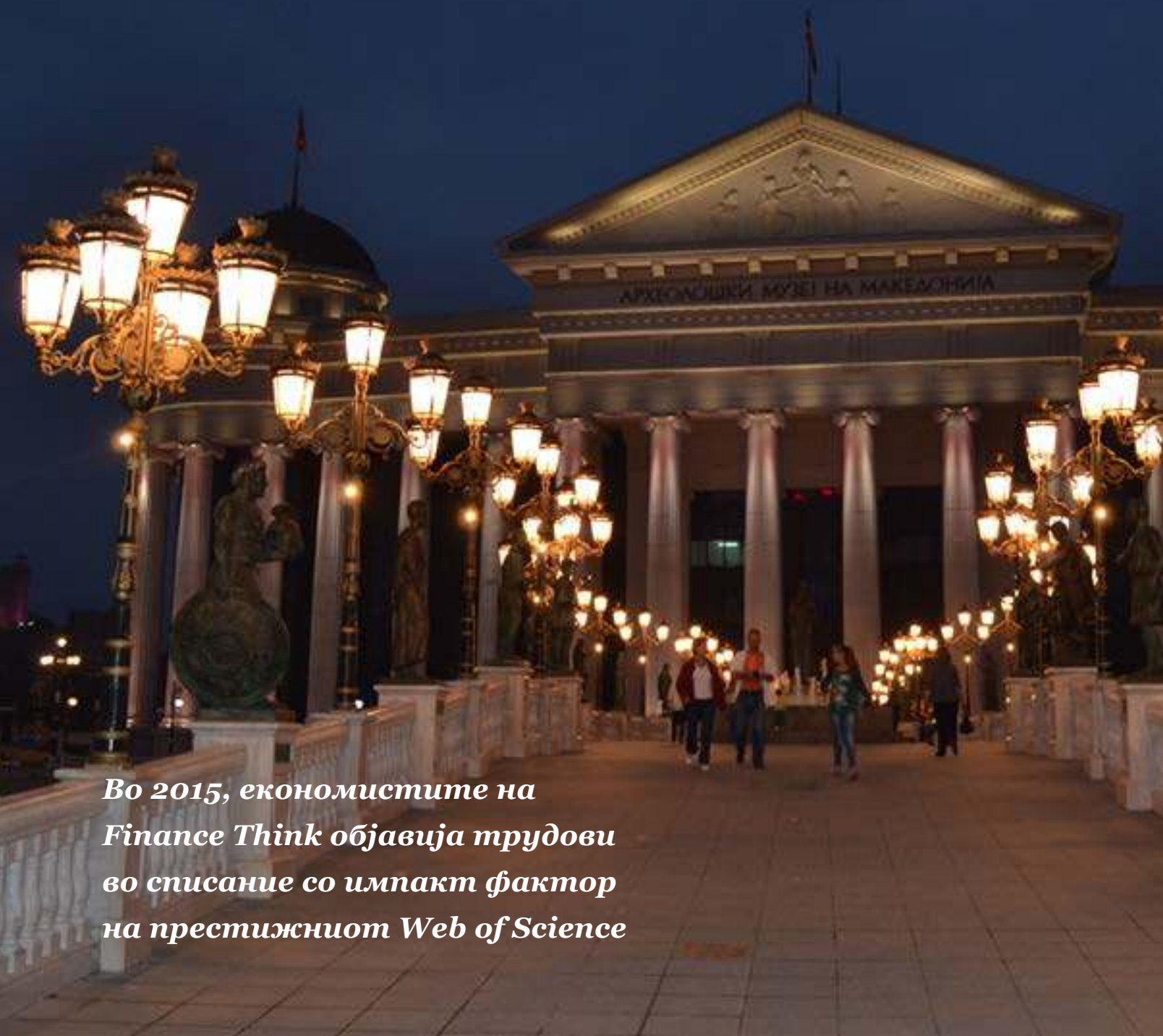
- ◇ Студија на случај „Крушевска жена“ како модел на социјално претприемништво.
- ◇ Локален развој или тековна потрошувачка: За која намена се трошат општинските пари?

Интернет платформи. Како резултат на веќе реализирани проекти, беа изградени и надградени од Finance Think следниве интернет платформи:

- ◇ www.odkrusevo.mk – Интернет платформа на Здружението за економско јакнење на жените „Крушевска жена“
- ◇ www.siromastija.mk – Интернет платформа што ги поврзува социјалните програми со нивните корисници.
- ◇ www.edplako.mk – Интернет платформа што ја оценува праведната плата и цели кон намалување на родовиот јаз во платите во Македонија.
- ◇ www.sledigiparite.mk – Интернет платформа која нуди информации за буџетите на 15 најголеми општини во Македонија.

*Во 2015, економистите на
Finance Think објавија трудови
во списание со импакт фактор
на престижниот Web of Science*

ФТ став. Во ноември 2015 година, Finance Think започна со објавување на ФТ Став, како моментална реакција и коментар на дневни потези на економските политики. ФТ Став се објавува на социјалните медиуми и се испраќа во директна е-маил комуникација до засегнатите страни, медиумите и јавноста. Во 2015 беа објавени два ФТ Става:

- ◇ ФТ Став бр.1 за потезите сврзани со финансирањето на буџетот и новите задолжувања.
- ◇ ФТ Став бр.2 за износите од последното задолжување со државни хартии од вредност

Трудови во меѓународни списанија. Претставниците на Finance Think објавија трудови во домашни и меѓународни списанија:

- ◇ Mojsoska-Blazevski, N., Petreski, M. and Petreska, D. (2015) Increasing labour market activity of poor and female: Let's make work pay in Macedonia. Eastern European Economics, 53(6), p.466-490.
- ◇ Petreski, B. (2015) Empirical Analysis of the Risks and Resilience to Shocks of the Macedonian Insurance Sector. The Geneva Papers, 40(4), p.678-700.
- ◇ Petreski, M. and Petreski, B. (2015) Dissatisfied, feeling unequal and inclined to emigrate: Perceptions from Macedonia in a MIMIC model. Migration Letters, 12(2), p.152-161.

Од ноември 2015, Finance Think започна со публикување на ФТ став, како кратко кондензирано мислење за потезите на дневната економска политика.

Видеа. Во текот на 2015 беа продуцирани следниве видеа:

- ◇ Економско јакнење на жените (<https://www.youtube.com/watch?v=Yva4zj9Ld9E>) – видео во кое се прикажани активностите спроведени во проектот „Економско јакнење на жените преку мини-здружување за продажба и промоција на традиционални производи.
- ◇ Родов јаз во плати (<https://www.youtube.com/watch?v=TYGeatkmL3U>) – видео чија цел е да ја подигне свеста за родовата (не)еднаквост во платите во Македонија. Пет жени со различни профили даваат одговор на прашањата кои се причините за родовиот јаз во платите во Македонија и како тој да се надмине.

Други форми на застапување и комуникација

Finance Think ги застапува своите мислења и наоди преку медиумите, блог платформите, интернет страницата и социјалните мрежи.

МЕДИУМИ

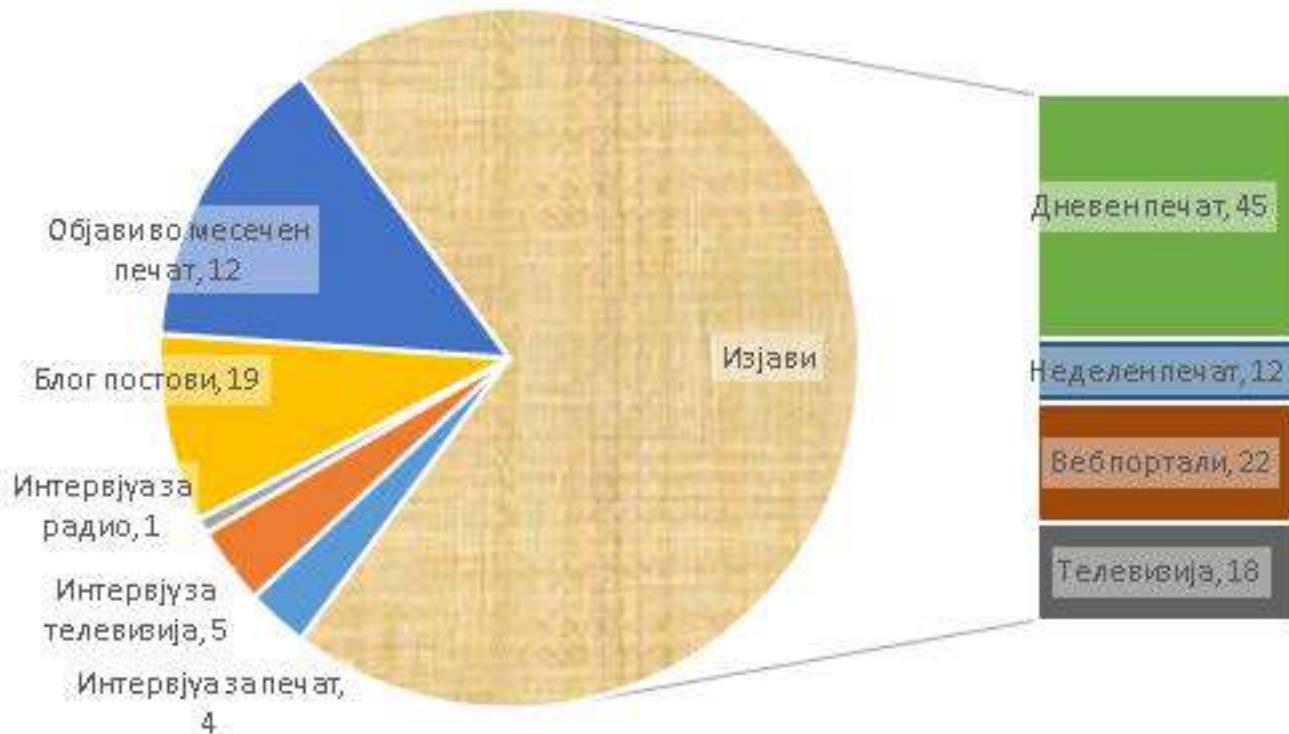
Нашите мислења и резултати од анализите ги споделувавме и со медиумите, од што произлегоа бројни изјави, интервјуа и статии, преку што продолживме да ја негуваме блиската соработка со медиумите. Редовната соработка продолжи со магазините „Економија и Бизнис“ и „Лицевлице“, а претставници на Finance Think преку изјави беа редовно застапени во повеќето водечки печатени и електронски медиуми како: Дневник, Утрински Весник, Капитал, Нова Македонија, АлсатМ, Макфакс, Фактор, Дојче Веле и други. Во 2015 година беше интензивизирана и соработката со неколку локални медиуми.

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА

Интернет страницата е нашата најчесто користена алатка за информирање на јавноста за нашите истражувања, анализи, настани, мислења, публикации, учества на конференции и сл. Интернет страницата е поврзана и со двата блага: „Блог на слободоумната економска мисла“ и „Економски разговори-информативен поглед“ и редовните информации на социјалните мрежи: Facebook, LinkedIn и Tweeter.

Во 2015 година, бројот на посети на интернет страницата се зголеми за повеќе од десеткратно.

БЛОГ ПЛАТФОРМИ

Институтот ги изразува своите мислења за тековни економски теми и поттикнува критичка дебата за економските процеси преку две блог платформи.

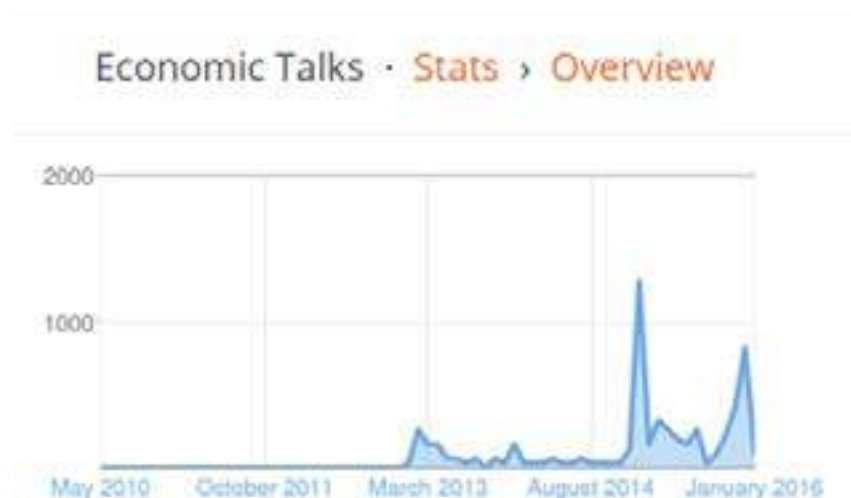
На првиот блог „Економски разговори“ беа публикувани 13 колумни, кои беа публикувани и на порталот www.faktor.mk:

- ◇ Зголемување на пензиите, потреба или ирационалност
- ◇ Колку јавната администрација ја чини државата?
- ◇ Испратени пари
- ◇ Колку евра должи Македонија?
- ◇ (Не) еднаквост на можности
- ◇ Новиот закон за хонорари вроди со плод!?
- ◇ Неадекватен просек
- ◇ Буџетска сложувалка
- ◇ Војна на валути, кој добива а кој губи?
- ◇ 50 нијанси невработеност
- ◇ Осмомартовски (не) еднаквости
- ◇ За Русите или Американците?
- ◇ Грбот на најкревките крепи најмногу.

Во текот на 2015, читаноста на овој блог значително се зголеми, што се должи на два фактори: 1) споделување на блогите, освен преку блог платформата, и преку економскиот е-портал Фактор, што имплицираше понатамошно преземање и од други портали и медиуми; 2) реконципирањето на блогот, преку скратување на должината на блог постовите и задолжителното вклучување графички прикази.

На вториот „Блог на слободоумната вториот мисла“ беа публикувани шест колумни кои беа објавени во магазинот „Економија и Бизнис“, и тоа:

- ◇ Идеја – петпери
- ◇ Економски модел
- ◇ Грција и Европа
- ◇ Прогресивен данок
- ◇ Инвестиции, образование, емиграција, редистрибуција,
- ◇ Монетарни мерки.

СОЦИЈАЛНИ МРЕЖИ

Finance Think активно ги користи своите профили на социјалните мрежи: Facebook, LinkedIn и Tweeter. Примарната активност се одвива на Facebook профилот, а другите два профила директно ги преземаат објавите од Facebook профилот.

Следниве статистички информации се однесуваат на Facebook профилот од Институтот:

- ◇ Институтот имаше 9.489 Facebook пријатели на крајот од 2015;
- ◇ Во текот на 2015 беа постирани повеќе од 400 информации, линкови, видеа, анализи, графикони и наши погледи поврзани со економски теми од земјата и регионот;
- ◇ Во текот на 2015, времепловот на Finance Think беше посетен од околу 8.700 посетители, што е еднакво на, во просек, 24 посети дневно;
- ◇ Просечниот дневен досег на постовите на Facebook страницата е околу 1000, ако се исклучат платените постови;
- ◇ Најголем досег предизвикаа сопствено-продуцираните видеа;
- ◇ Најмногу занимања предизвикаа сопствените фотографии, што се сведува, во поголем дел, на графикони продуцирани од Finance Think.

*Социјалните мрежи останаа
клучна комуникациска алатка,
со неколкукратно зголемување
на влијанието врз јавноста*

Влијание

Годишната панел дебата, тркалезните маси и директните форми на интеракции со носителите на политиките и целните групи го креираат влијанието на Finance Think.

КРИТИЧКА ДЕБАТА

Годишна панел дебата

Годишната панел дебата е централен годишен настан посветен на тековна економска тема, кој истовремено го слави роденденот на Finance Think и свикува годишно собрание на Институтот.

Оваа година, дебатата се одржа на 24 декември на тема „Раст, политичка криза и избори“. Свое обраќање имаа Љупчо Зиков, сопственик на Капитал Медиа Груп, Николче Петковски, Претседател на Управниот одбор на Еуростандард Банка и Сашо Арсов, Професор на Економски факултет – Скопје, под модераторство на Марјан Петрески, професор на Универзитетот Американ Колеџ.

Тркалезни маси

Целта на тркалезните маси е да поттикнат критичка дебата за одредена тема која најчесто произлегува од тековните истражувања. Во 2015, беше одржана една тркалезна маса на тема „Системот на социјална заштита и дознаките како нефромална социјална заштита во Македонија“.

На настанот беа презентирани прелиминарните резултати на македонскиот тим од проектот „Миграцијата како социјална заштита: Анализа на македонски, српски и албански домаќинства што примаат дознаки“. Тркалезната маса започна со воведот на Благоица Петрески, Главен

економист и Извршен директор на Finance Think. Потоа, Деспина Петреска, економски аналитичар во Институтот, ги презентираше прелиминарните резултати од проектот. Билјана Котевска од Институтот за европски политики и Бранимир Јовановиќ, индивидуален истражувач, имаа свои излагања. Котевска ги презентираше прелиминарните резултати од истражувањето на интересекторската дискриминација во социјалната заштита, а Јовановиќ дискутираше за македонскиот систем на социјална заштита.

ПРОМЕНИ ВО ПОЛИТИКИТЕ

Резултатите и заклучоците од спроведените истражувања преточени во конкретни препораки за промени на политиките се доставуваат до носителите на политиките. Finance Think достави препораки за Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2016 година до Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија-Одделение за соработка со невладини организации.

ПРОМЕНИ КАЈ ЦЕЛНИТЕ ГРУПИ

Со цел да постигне директно влијание врз целните групи, Finance Think презема иницијативи и акции со кои работи на терен со засегнатите страни. Во 2015 година продолжи акцијата за економско јакнење на жените од Крушево преку мини здружување и производство на традиционални, домашни и еколошки производи. Акцијата имаше за цел

да поттикне самовработливост и поголема економска независност на тешко вработливи жени. Акцијата беше организирана во неколку последователни фази. Првата фаза беше градење капацитет за пакување, промоција, градење бренд и продажба на производите. Во втората фаза, жените работеа на директно брендирање на сопствените производи и на развивање на каналите на продажба.

На 26 јули 2015 беше организиран главниот настан во рамки на проектот, Саем на домашни, традиционални и еколошки производи „Домашно е, од Крушево е“, на кој сите учеснички имаа можност да ги промовираат и продаваат своите производи. За време на проектот, 80% од жените стекнаа нови клиенти и го зголемија сопствениот приход од 4.214 денари, во просек, пред почетокот на интервенцијата, на 13.622 денари, по интервенцијата. Претставнички од „Крушевска жена“ учествуваа и на овогодинашниот Новогодишен Базар КрафтАрт што се одржа на 13 декември во Скопје .

Од ноември годинава, започнавме со реализација на уште еден проект за економско јакнење на жените во Крушево, „Поттикнување женска самоодржливост преку вградување традиционални вредности во алтернативни туристички дестинации“. Целна група во овој проект се невработени или вработени жени со месечни приходи до 10.000 денари кои живеат во Крушево. Акцијата ќе се спроведува во неколку фази, а годинава беше реализирана работилница за основните елементи за развој на алтернативни туристички дестинации во овој град.

Од август годинава, ФТ работи на зголемување на капацитетот за кост-бенефит анализа на политики што вклучуваат трошење јавни пари. Таргет групите на оваа активност се поделени во три категории: економски тинк тенкови, локални граѓански организации и економски новинари. ФТ веќе спроведе тренинзи за изработка на квантитативна кост-бенефит анализа, а крајниот резултат ќе се измери во 2016.

Во декември годинава започна реализацијата на проектот „Унапредување на активното вклучување на маргинализираните лица исклучени од пазарот на труд“ кој ќе работи со поширока целна група составена од маргинализираните лица кај кои постои ризик од социјално исклучување од пазарот на труд.

Мрежа

Институтот продолжи да соработува со широк круг економисти, носители на политики, странски експерти, други истражувачки центри и граѓански организации и универзитети од земјата и странство.

ЧЛЕНСТВА

Во текот на 2015, институтот продолжи да ги користи бенефитите од членството во четири меѓународни институции/ платформи: Европската повелба за истражувачи, UNCTAD Virtual Institute Geneva, IDEAS/Repec и Global Youth Network, со цел да ја подобри експертизата во истражувањето, како и да ја прошири мрежата на соработка со глобалните истражувачи.

Finance Think стана член на International Budget Partnership во ноември 2015 година. Со цел да поттикне поотворено, партиципативно и одговорно јавно буџетирање, ИБП соработува со граѓанското општество низ светот, во правeњето буџетски анализи и застапување како алатка за поефективно владеење и намалување на сиромаштијата.

РАНГИРАЊЕ

Finance Think беше рангиран трет истражувачки центар во 2015 на проминентните Webometrics рангирања на истражувачки центри. Рангирањето се базира на четири критериуми: обем на истражувачко-аналитички материјали, видливост на научната работа, број на интернет појавувања и број на трудови и цитирања според Гугл Сcolare.

МЕМОРАНДУМИ ЗА СОРАБОТКА

На 15 мај 2015 година, Finance Think потпиша Меморандум за разбирање и соработка со Народна Банка на Република Македонија.

Во текот на 2015, Finance Think потпиша Меморандуми за разбирање и соработка со следниве меѓународни и домашни истражувачки центри:

- ◇ Фондација за развој на економската наука (ФРЕН) од Белград, Србија
- ◇ Институт за општествени и хумнистички науки (ИОХНС) од Скопје.

КОНСУЛТАТИВНИ ПРОЦЕСИ

Во текот на 2015 година, Finance Think учествуваше во консултативните процеси на Светската банка, Министерството за финансии на Сојузна Република Германија, консултантска куќа од Република Грузија, Делегацијата на Европската Унија во Скопје, претставници од граѓанскиот сектор на САД и други.

*Во мај 2015, Институтот
потпиша Меморандум за
соработка со Народната банка
на Република Македонија*

Градење капацитет

Finance Think континуирано вложуваше во градењето на капацитетите, пришто активно соработуваше со истражувачи врз основа на постојан и хонорарен договор и врз основа на изведување практична работа. Тимот учествуваше и на бројни домашни и меѓународни конференции, обуки и семинари во локални рамки и на меѓународни реномирани институции.

КОНФЕРЕНЦИИ

Претставници од Finance Think учествуваа на следните конференции во текот на 2015 година:

- ◇ Резултатите од истражувањето на родовиот јаз во плати беа презентирани на Националната конференција „Полово еднакво општество: изјави и предизвици“, организирана од Реактор на 9 март.
- ◇ На конференцијата „Инклузивен раст и вработување за намалување на сиромаштијата“ организирана од ПЕП Мрежата за истражување, 4-6 мај во Наироби, Кенија, беа презентирани резултатите од проектот „Симулација на ваучер систем за социјална заштита на социјално ранливи индивидуални приматели на дознаки во Македонија“.
- ◇ Прелиминарните резултати од проектот „Миграцијата како социјална заштита во Македонија“ беа презентирани на Шестата Годишна конференција на Регионалната Програма за Унапредување на Истражувањето во Западен Балкан во Охрид, 28-29 мај.
- ◇ Конференција „Економијата и Европската интеграција: Како стои Македонија во имплементацијата на стратегијата Југоисточна Европа 2020“, организирана од Фондација Фридрих Еберт, Македонски центар за европско образование и Институтот за социјална демократија Прогрес, на 9 јуни.
- ◇ На конференцијата „Бариери за развој“ одржана во Париз, 2-3 јули, беше презентирани трудот произведен во рамки на проектот „Симулација на ваучер систем за социјална заштита на социјално ранливи индивидуални приматели на дознаки во Македонија“.
- ◇ Прелиминарните резултати од проектот „Дали мајчинството објаснува дел од родовиот јаз во платите во Македонија? беа презентирани на работилницата на ЦЕРГЕ-ЕИ – Мрежа за глобален развој одржана во Прага, 16-17 август.
- ◇ Трудот „Дознаките како штит на социјално ранливите домаќинства во Македонија: Случај кога инструментот не е строго егзоген“ од проектот поддржан од РРПП беше презентирани на шестата Меѓународна Конференција на Евроазиски Економии во Казан, Русија, 9-11 септември.
- ◇ EdPlaKo-MK, платформа за промоција на еднакви плати на родовите, беше презентирани на конференцијата „Промовирање родова еднаквост и еднакви плати“, Скопје, 21-22 септември.
- ◇ Резултатите од проектот „Локален развој или тековна потрошувачка: За која намена се трошат општинските пари?“ беа презентирани на конференцијата на Акциската мрежа за добро владеење организирана од Фондација Метаморфозис, 23 септември.

ОБУКИ И РАБОТИЛНИЦИ

Тимот активно учествуваше и во обуки, работилници и курсеви наменети за граѓанскиот сектор, кои придонесоа за зголемување на капацитетот и запознавање со работата на граѓанскиот сектор, но и вмрежување со останатите организации од секторот, кои подоцна прераснаа во плодни соработки. Позначајни обуки се следните:

- ◇ Истражувачки престој на Универзитетот од Лавал, Канада, организиран од Партнерство за економски политики, од 18 јануари до 08 февруари во Квебек, Канада.
- ◇ Обука за Европски фондови, модул еден, организиран од ФООМ и УСАИД Македонија, 04-06 март во Берово, Македонија.
- ◇ Обука за Европски фондови, модул два, организиран од ФООМ и УСАИД Македонија, 26-29 март во Берово, Македонија.
- ◇ Обука за „Строго егзогени инструменти“ одржан на 4 април во Рим, Италија.
- ◇ Обука „Пишување бриф за политиките“ организиран од РРПП во Драч, Албанија, 14-16 мај.
- ◇ Обука „Стратешко планирање“ организиран од ФООМ и УСАИД во Берово, Македонија, 20-22 мај.
- ◇ Обука „Квалитативни методи на истражување“ организиран од Finance Think на 11 јуни, во Скопје, Македонија.
- ◇ Обука „Владеење на правото, демократијата и човековите права во ЕУ“ организиран од ФООМ и УСАИД во Берово, Македонија, на 18-20 јуни.

- ◇ Програма за размена на млади „Без сидови“, Берлин, Германија, 23 август – 06 септември.
- ◇ Меѓународна конференција за млади „Европски вредности за иднината на земјите од Југоисточна Европа“, 15 септември во Крушево, Македонија.
- ◇ Обука за застапување и советување на носителите на политики „Дијалози за визија“ организиран од Институтот за европски политики во Берово, Македонија, 17-20 септември.
- ◇ Обука „Развој на ефективни стратегии и алатки за комуникација за застапување на политиките“ организиран од РРПП во Петровац, Црна Гора, 01-03 октомври.
- ◇ Меѓународна работилница за менаџери на истражувачки организации од Западен Балкан и ЕУ, организирана од Аналитика – Центар за општествени истражувања, во соработка со РРПП и Think Tank Fund (Open Society Foundations) во Сараево, Босна и Херцеговина, 19-21 октомври.
- ◇ Обука „Транспарентност на буџетите“ организиран од ФООМ на 14-16 ноември во Охрид, Македонија.

ВРАБОТУВАЊА И ПРАКСИ

Во текот на 2015 година, во Finance Think се вработија, преку јавен оглас, двајца истражувачи со полно работно време. Исто така, беше ангажирано и едно административно лице со половина работно време. Врз база на хонорарни договори, Институтот соработуваше со уште тројца други истражувачи.

Инвестирањето во нови вештини

остана клучно и во 2015

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

во денари	31.12.2014	31.12.2015
Денарски сметки	567.586,00	4.512.786,00
Девизни сметки	502.008,00	572.965,00
Готовина	0,00	0,00
Побарувања од купувачи	0,00	0,00
Други побарувања	0,00	0,00
Основни средства	229.065,00	283.584,00
ВКУПНИ СРЕДСТВА	1.298.659,00	5.369.335,00
Наменски средства за следна година	1.069.594,00	5.085.751,00
Обврски кон добавувачи	0,00	0,00
Други обврски	0,00	0,00
Деловен фонд	229.065,00	283.584,00
ВКУПНИ ОБВРСКИ	1.298.659,00	5.369.335,00

Биланс на приходите и расходите

во денари	2014	2015
Приходи од членарини	0,00	0,00
Приходи од камати	108,00	224,00
Приходи од курсни разлики	0,00	0,00
Приходи од проекти	5.290.046,00	14.512.997,00
Приходи од сопствена дејност	0,00	0,00
Приходи од надомест и котизации	0,00	0,00
Приходи од донации	0,00	0,00
Приходи од услуги	0,00	0,00
Пренесен вишок	270.391,00	1.070.434,00
ВКУПНИ ПРИХОДИ	5.560.545,00	15.583.655,00
Набавка на основни средства	229.065,00	99.859,00
Трошоци за канцелариски материјал	34.328,00	83.887,00
Трошоци за други материјали	58.555,00	54.517,00
Трошоци за интелектуални услуги	1.985.208,00	4.253.632,00
Трошоци за партнерски организации во странство	841.934,00	3.725.113,00
Трошоци за гориво	70.000,00	82.720,00
Патни, дневни и трошоци за превоз	0,00	688.939,00
Банкарски провизии и негативни курсни разлики	28.981,00	69.722,00
Останати расходи	299.315,00	118.016,00
Бруто плати	829.371,00	1.105.312,00
Платен персонален данок по договор	113.354,00	216.187,00
ВКУПНИ ТРОШОЦИ	4.490.111,00	10.497.904,00
Наменски средства за следна година	1.070.434,00	5.085.751,00
ВКУПНИ ТРОШОЦИ И НАМЕНСКИ СРЕДСТВА	5.560.545,00	15.583.655,00

Регулаторна рамка и политики

РЕГУЛАТОРНА РАМКА

Во 2015 година беше понатамошно зацврстена интерната регулаторна рамка, во согласност со барањата на националното законодавство, како и врз основа на принципите на Европската повелба за истражувачи. Во текот на годината се користеа следните регулаторни документи:

- ◇ План за архивски знаци, архивска граѓа и рокови за чување, кои беа одобрени од Државниот архив на РМ, а во согласност со Законот за архивска граѓа;
- ◇ Правилник за истражување, во согласност со Законот за научно-истражувачка дејност и Европската Повелба за Истражувачи;
- ◇ Правилник за ангажирање истражувачи, во согласност со Законот за работни односи и Европската Повелба за Истражувачи;
- ◇ Водич за истражувачка етика и управување, според Европската Повелба за Истражувачи;
- ◇ Антикоруписка политика и процедури;
- ◇ Политика и процедури за набавки;
- ◇ Правила и процедури за финансиски менаџмент;
- ◇ Политика за флексибилни работни услови;
- ◇ Стратегија за комуникација со медиуми.

ПОЛИТИКА ЗА БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА

Finance Think има политика на нетолеранција кон митото и корупцијата во која било форма. Оваа политика црпи сила од следните принципи за борба против корупцијата кои се усогласени со соодветните закони, репутациските барања и промените во НВО / истражувачката средина. Сите вработени и партнери треба да се усогласат со оваа политика.

Политиката за спречување корупција е составен дел на целокупниот систем на управување во Finance Think.

Одговорност и посветеност. Главниот економист (извршниот директор) и целокупното управување на Finance Think се посветени да го надгледуваат спроведувањето на политиката на нулта-толеранција, признавајќи го поткуп како спротивен на темелните вредности на интегритет, транспарентност и отчетност, и како поткопување на организациските вредности и ефективност.

Комуникација и обука. Принципите на анти-корупцијата се доставуваат до вработените усно и во писмена форма, кога се задаваат задачи. Сите вработени посетуваат сесии за обука / градење тим на кое се објаснуваат принципите на борба против корупцијата. Изјавата и принципите за

спречување на корупцијата се достапни на www.financethink.mk. Изјавата за политиката за борба против корупцијата ќе биде објавена и во годишните извештаи.

Советодавни и жалбени канали. Сите сомневања за економски измами, мито и корупција треба веднаш да се пријават на менџментот на Finance Think, донаторот и релевантните власти. Анонимноста на поткажувачот мора да се почитува.

Проектни договори. Ниеден проект нема да се спроведува доколку проектниот договор не е потпишан и од Finance Think и од партнерот (донаторот или партнерот за имплементација).

Проценка на партнери, агенти и изведувачи. Finance Think ќе го процени ризикот од поткуп поврзан со влегување во партнерство или договори со други субјекти, а потоа да врши периодични проценки врз основа на таа проценка на ризикот. Партнерството или договорните аранжмани ќе проверат дека овие организации имаат политики и процедури кои се во согласност со овие принципи.

Постапки за набавки. Посебно внимание ќе се посвети на големи набавки. Во случај на набавка во вредност над 2501 американски долари, ќе бидат собрани три конкурентски понуди, освен ако поинаку не е побарано од страна на донаторот. Одлуката ќе биде донесена во согласност со Политиката, принципите и постапките за набавки на

Finance Think.

Надворешна ревизија и ревизија на договори. За сите ревизии, се следат Меѓународните стандарди за ревизија. Сите проектни ревизорски извештаи треба да бидат напишани на англиски јазик. Годишниот ревизорски извештаи на Finance Think може да биде напишан на македонски јазик. На барање на донаторот, проектите ќе бидат ревидирани не подоцна од шест месеци по завршувањето на проектот. Целокупното работење на Finance Think ќе биде ревидирано со годишната ревизија. За помали проекти, ревизијата ќе биде вклучена во годишниот ревизорски извештај за Finance Think.

Последици од прекршување. Сите форми на корупција ќе резултираат со итна истрага и евентуално суспензија. Вработените прогласени за виновни во врска со мито ќе се објават пред сите други вработени за превентивни цели.

Надворешна комуникација. Сите појави на корупција или сомневање за корупција ќе резултираат во извештај, во кој се наведува сериозноста и обемот на овие појави и дејствата преземени потоа. Сите извештаи се испраќаат до Главниот економист (извршен директор), а преглед на извештаите е достапен на барање.

Фредерик Шопен 1/2
1000 Скопје, Македонија
Tel: +389 2 6 156 168
Fax: +389 2 6 147 630
E: info@financethink.mk